

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **Ing. J. G.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 3. 2006, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 42 Cad 140/2006, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2006, č. j. 42 Cad 140/2006 - 35,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2006, č. j. 42 Cad 140/2006 - 35, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 20. 3. 2006, č. X, žalovaná (dále též „stěžovatelka“) přiznala žalobci od 21. 8. 2004 starobní důchod podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) ve výši 8744 Kč měsíčně. Žalovaná uvedla, že výše důchodu se skládá ze základní a procentní výměry. Základní výměra důchodu činí 1310 Kč. Procentní výměra důchodu se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu, jenž činí v případě žalobce 12 390 Kč, jeho výše odpovídá osobnímu vyměřovacímu základu 32 992 Kč. Procentní výměra ke dni vzniku nároku na důchod za 40 roků pojištění činí 60 % výpočtového základu; výše procentní výměry činí u žalobce 7434 Kč. Jelikož procentní výměra důchodu vypočteného podle zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 100/1988 Sb.“) činí 3496 Kč, náleží žalobci 7434 Kč. Žalovaná uvedla, že polský nositel pojištění nezhodnotil žádnou dobu pojištění na svém území.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 11. 10. 2006, č. j. 42 Cad 140/2006 - 35, rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Soud se neztotožnil s názorem žalované na hodnocení doby studia žalobce v zahraničí. Nárok žalobce na starobní důchod vznikl po 31. 12. 2003. Od 1. 1. 2004 se podle novely č. 425/2003 Sb., se z doby studia před 1. 1. 1996 po 18. roce věku stala náhradní doba důchodového pojištění, nyní podle § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Podle názoru soudu pak nelze vyžadovat podmínku zaplacení pojistného za náhradní dobu a je nutné hodnotit dobu studia v cizině podle vnitrostátních předpisů, třebaže za podmínky § 21 odst. 1 písm. a) části věty za středníkem ve spojení s § 5 odst. 1 písm. m) zákona o důchodovém pojištění. Z osobního listu důchodového pojištění ze dne 1. 3. 2006 vyplývá, že žalovaná uznala žalobci jako celkovou dobu pojištění 40 roků a 327 dnů pojištění; doba studia v Polsku v době od 17. 11. 1962 do 22. 2. 1967 není v přehledu dob pojištění uvedena. Z diplomu č. X ze dne X vystaveného „P. W.“ soud zjistil, že žalobce ukončil na uvedené univerzitě předepsané studium a získal titul magistra inženýra v oboru vodního stavitelství. Z rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 19. 4. 2006, čj. 1760/06-30 vyplývá, že uvedené studium je postaveno na roveň studia na vysokých školách v České republice podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 21 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Po zhodnocení těchto skutečností soud rozhodnutí žalované zrušil s tím, že v dalším řízení žalovaná uzná žalobci jako náhradní dobu pojištění také dobu studia na vysoké škole v Polsku v době od 17. 11. 1962 do 22. 2. 1967 a poté znovu vypočte procentní výměru jeho starobního důchodu.

Ve včasné kasační stížnosti žalovaná uplatnila důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., přičemž poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. 3 Ads 45/2003. Podle stěžovatelky se zmíněná novela provedená zákonem č. 425/2003 Sb. nepromítne přímým důsledkem i na hodnocení doby studia v cizině před 1. 1. 1996. Dobu studia před 1. 1. 1996 ve smyslu § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění je podle názoru stěžovatelky třeba posuzovat jako náhradní dobu pojištění jen za předpokladu, že se podle předpisů o důchodovém pojištění platných před 1. 1. 1996 hodnotila nějakým způsobem pro vznik nároku na důchod. Zákon č. 100/1988 Sb. uvádí v § 8 odst. 1 písm. f) a § 11 písm. a), že za dobu zaměstnání se považuje studium po skončení povinné školní docházky, a to i v cizině, pokud šlo o občany České republiky, ovšem za podmínky, že nevyplývá něco jiného z mezinárodní smlouvy. Toto ustanovení tedy umožňuje zápočet doby studia v cizině pro občany České republiky, pokud nebyly jejich nároky řešeny mezinárodní smlouvou. Dobu studia žalobce v Polsku by tedy žalovaná mohla hodnotit pouze v případě, kdy by poslední platnou úpravu studia v cizině v rámci důchodového pojištění nevyklučovala mezinárodní smlouva. Taková úmluva však existovala a byla jí Úmluva mezi Českou republikou a republikou Polskou o sociálním zabezpečení ze dne 5. 4. 1948, která vstoupila v platnost dne 1. 10. 1948 pod č. 261/1948 Sb. Žalovaná s odkazem na čl. 16 písm. a) této Úmluvy uvedla, že žalobce splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 zákona o důchodovém pojištění. Jak vyplývá z právního názoru výše uvedeného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění ve spojení s § 8 odst. 1 písm. f) a § 11 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb. lze aplikovat pouze za splnění podmínky, že mezinárodní smlouva nestanovila jinak. Tato podmínka však v souzené věci podle žalované splněna není. Proto žalovaná navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2006, č. j. 42 Cad 140/2006 - 35, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně žalovaná požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že od listopadu 1962 do února 1967 byl studentem Univerzity 17. listopadu, jejímž zřizovatelem bylo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a po celou dobu studia v Polsku pobíral československé stipendium. Jednalo se o studium založené na vzájemnosti a v zájmu státu; proto byla podle názoru žalobce povinností přihlásit jej k účasti na pojištění, resp. toto pojištění platit, na straně tehdejšího Ministerstva kultury a školství. Žalobce doplnil že k používání smlouvy byla sjednána dohoda mezi oběma státy ze dne 21. 10. 200 – sdělení MZV č. 118/2002 Sb. m. s. a Ujednání o výplatě dávek a provádění administrativní a lékařské kontroly (sdělení MZV č. 12/2003 Sb. m. s.). Žalobce je přesvědčen, že je nutno postupovat právě podle § 1 Dohody, tedy tak, že se na něj bude pohlížet jako na osobu – pracovníka vyslaného zaměstnavatelem – vysokou školou – k přechodnému výkonu zaměstnání – studia – na území druhého státu, což znamená, že se v dané věci při posuzování zahraničního studia nejedná o cizí prvek, neboť žalobce v době studia podléhal sociálnímu pojištění československého státu. Proto podle žalobce k článkům 14, 15 a 16 Úmluvy nelze přihlížet a vyvozovat z nich žádné závěry, např. ve smyslu nároku vůči polskému nositeli pojištění. Žalobce nepodpořil přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 14. 2. 2007, č. j. 3 Ads 120/2006 - 51, nepřiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka v ní namítá důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání napadeného rozhodnutí k závěru, že je dán důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť rozsudek Krajského soudu v Praze je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

V souzené věci stěžovatel disponuje pro účely svého důchodového nároku jednak dobami získanými z činností na území České republiky, jednak dobami získanými studiem na území Polské republiky. Doba, kterou zákonodárce vymezuje jako relevantní, má význam jak pro nárok na dávku důchodového pojištění, tak pro její výši. Stěžovatel požádal o přiznání starobního důchodu podle § 29 zákona o důchodovém pojištění, od 21. 8. 2004. Žalovaná o jeho nároku a výplatě dávky rozhodla dne 20. 3. 2006. Právním předpisem, který obecně na věc dopadá, je tedy zákon o důchodovém pojištění. Vzhledem k tomu, že stěžovatel prokazuje i dobu studia absolvovaného na území Polské republiky v letech 1962 až 1967, jedná se o právní vztah s cizím prvkem.

Krajský soud pochybil, pokud rozhodnutí žalované bez dalšího zrušil s tím, že měla žalobci započítat dobu studia v Polské republice uskutečněnou v letech 1962 až 1967 jako tzv. náhradní dobu pojištění. Krajský soud odkázal na ustanovení novely zákona o důchodovém pojištění č. 425/2003 Sb., aniž se však ve svém rozhodnutí zabýval tím, že žalovaná vydala rozhodnutí po vstupu České republiky do Evropské unie a s touto skutečností a s případnými změnami s tím souvisejícími se nevypořádala; nevypořádal se s tím ani krajský soud, proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Pokud jde o stěžovatelem uváděný rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 Ads 45/2003, ten řešil situaci před vstupem ČR do EU, právní názor v něm vyslovený je proto

třeba dát do souladu se situací vzniklou uvedeným vstupem a teprve poté na něj případně odkázat.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 část první věty před středníkem s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je tento soud vázán výše vysloveným názorem Nejvyššího správního soudu.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud v Praze v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. srpna 2007

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

